

การวิเคราะห์ปรัชญาการเมืองของจอห์น ล็อก

An Analysis of John Locke's Political Philosophy

พระสุกรี ยโสธโร¹, พระครูภาวนาโพธิคุณ²,
จรัส ลีกา³, พระครูศรีปริยัติบัณฑิต⁴ และ อุทัย กมลศิลป์⁵
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2,3,4}
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด⁵
Phrasukri Yasodharo¹, PhraKrubhavanabhothikun²,
Jaras Leeka³, PhrakruSripariyatbundit⁴ and Uthai Kamonsin⁵
Mahachulalongkornrajavidyalayai University, KhonKaen Campus^{1,2,3,4}
Mahamakutrajaavidyalaya University, Roi Et Campus⁵
Corresponding Author, E-mail: Phrasukri.63@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีปรัชญาการเมือง 2) ศึกษาปรัชญาการเมืองในทฤษฎีของ จอห์น ล็อก และ 3) วิเคราะห์ปรัชญาการเมืองในทฤษฎีของจอห์น ล็อก เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ศึกษาข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ และทุติยภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาตามหลักอุปนัยวิธี ผลการวิจัยพบว่า

1. การเมืองการปกครองเป็นการจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ด้วยการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบของสังคมอย่างยุติธรรม เสมอภาค และเท่าเทียม การเมืองจึงเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการตัดสินใจในจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ และควบคุมการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ด้วยการปฏิบัติตามกติกา ตลอดจนการยอมรับการใช้อำนาจในสังคม

2. ปรัชญาการเมืองในทฤษฎีของจอห์น ล็อก ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งรัฐบาลอันชอบธรรมที่มาจากสมาชิกในสังคม และการตัดสินใจหรือวินิจฉัยในเรื่องต่าง ๆ ต้องอาศัยมติของสมาชิกในสังคมซึ่งได้มาตามเสียงข้างมากเป็นตัวชี้วัด

* ได้รับบทความ: 5 ตุลาคม 2566; แก้ไขบทความ: 19 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 27 ธันวาคม 2566

3. จอห์น ล็อก ให้ทัศนะว่า สิทธิพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการมีผลประโยชน์ร่วมกันของปัจเจกชนในสังคม ประกอบด้วย 1) สิทธิในตัวเอง ที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชีวิตร่างกายให้อยู่รอด 2) สิทธิตามธรรมชาติ ทุกคนต้องมีเสรีภาพอย่างเต็มเปี่ยมในการใช้ทรัพย์สินและการแสดงออกทางร่างกายภายใต้กฎธรรมชาติ 3) สภาวะแห่งความเสมอภาค เป็นสภาวะธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความเท่าเทียมกันในสิทธิเสรีภาพที่สมบูรณ์ 4) สิทธิในทรัพย์สิน ในตัวของตนเอง เป็นสิ่งที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของร่วม แรงงานจากร่างกายของเขาและผลงานจากน้ำมือของเขาเป็นของเขาอย่างถูกต้อง 5) สิทธิทางการเมืองการปกครอง มนุษย์มีสิทธิอำนาจในการเมืองการปกครองและอำนาจในการตรวจสอบการตัดสินใจในระบบการเมืองได้อย่างอิสระ และปัจจุบันถือได้ว่าแนวคิดนี้เป็นส่วนสำคัญที่พัฒนาไปสู่แนวคิดที่ว่าด้วย ปรัชญาสากลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์

คำสำคัญ: จอห์น ล็อก; การเมือง; ปรัชญา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the concept of political philosophy theory. 2) to study political philosophy from John Locke's viewpoint. and 3) to analyze political philosophy from John Locke's viewpoint. This study was carried out employing documentary research by studying data from primary and secondary documents. The obtained data were interpreted by descriptive analysis according to an inductive principle.

The research results were as follows:

1) Politics and governance are the allocation of power for the best interests of the people by setting and enforcing social rules fairly with equality. Politics is a process of decision-making on natural resource allocation and control of living together in society by following the rules as well as accepting the use of power in society.

2) John Locke's political philosophy presents the idea of obtaining a legitimate government from members of society and judging or ruling on matters that must rely on the resolutions of members of the society obtained by the majority as an indicator.

3) John Locke views that the fundamental rights of participation in the collective interests of individuals in society include: (1) the right to oneself- to protect and preserve

the life and the body to survive; (2) natural rights- everyone shall have full freedom in the use of property and physical expression within the laws of nature; (3) a state of equality-it is the natural state of human beings with equality in complete rights and liberties; (4) property rights in oneself- it is something that no one else owns such as the labors and works by hands; (5) political and administrative rights-human beings have authority in politics and government and the power to freely check decisions in the political system. It today can be considered that this concept is an important part of the development of the concept of the Universal Declaration of Comprehensive Human Rights.

Keywords: John Locke; Politics; Philosophy

บทนำ

ปรัชญาการเมืองเป็นสาขาของปรัชญาประยุกต์ที่ศึกษาถึงชีวิตและกิจกรรมทางสังคมหรือทางการเมืองของมนุษย์ ปัญหาที่เป็นปรัชญาการเมืองจึงเป็นเรื่องของสังคม (Society) และรัฐ (The State) ในแง่ของธรรมชาติ (Essence) บ่อเกิด (Origin) และคุณค่า (Value) ของทางสังคมหรือทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่า นักปรัชญาการเมืองเป็นกลุ่มนักคิดที่จะต้องการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรที่เหมาะสมสำหรับมนุษย์ (ปานทิพย์ ศุภนคร, 2545 : 243) ความคาดหวังที่จะมีสังคมที่ดีกว่าทำให้มนุษย์มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาสังคมในส่วนต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา กระบวนการขบคิดเพื่อแสวงหาผู้ปกครองที่พึงประสงค์ได้มีการกล่าวถึงและโต้แย้งกันตลอดมาทั้งในโลกตะวันออกและตะวันตก นักปรัชญาที่มีชื่อเสียงของโลกหลายๆ คน พยายามที่จะแสดงและอธิบายให้เห็นภาพของผู้ปกครองที่ดี ผู้ปกครองที่ดีของนักปรัชญา ก่อให้เกิดความคิดเห็นและความปกครองที่ดีในหมู่ประชาชน (ปานทิพย์ แซ่ไคว่, 2542 : 9) ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy) เป็นความพยายามศึกษาถึงธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ความถูกต้องเหมาะสม ความดีงามของระเบียบทางการเมือง ตลอดจนเป็นความพยายามคิดค้นหาแนวความคิดมาชี้แนะนำกำหนดความดีขึ้น หรือ เบลลงของการกระทำและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ทั้งยังเห็นว่า การวิพากษ์วิจารณ์ การครุ่นคิดคำนึง การเสวนา และการแสวงหาในแนวทางที่ว่านั้น จะเป็นวิธีที่พัฒนาและยกระดับทางศีลธรรมให้สูงขึ้น ซึ่งจะโน้มนำไปสู่การมีจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมมากขึ้น จอห์น ล็อก (John Locke) จัดเป็นนักคิดทางการเมือง (Political Thinkers) ที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมาก ซึ่งแนวคิดของล็อก ได้ใช้ทฤษฎีกฎธรรมชาติ (Natural Law Theory) เป็นพื้นฐานสำหรับทฤษฎีสិทธิธรรมชาตินิยม (Natural Rights Theory) ล็อกมีทรรศนะว่าปัจเจกชนเป็นเจ้าของสิทธิธรรมชาติสามประการคือ สิทธิในชีวิต

อิสรภาพและสิทธิในทรัพย์สิน (Property) ปรัชญาของลัทธิจึงเป็นทางเลือกสำหรับความเหมาะสมของการปกครองแบบรัฐสภาในประเทศอังกฤษ ลัทธิให้ทรรศนะว่ามนุษย์จะสามารถเข้าใจกฎธรรมชาติได้ด้วยเหตุผลและประสบการณ์ การที่มนุษย์ไม่ทำร้ายกันและกันนั้นเพราะมนุษย์ต่างตระหนักด้วยเหตุผลว่าหากตนกระทำเช่นนั้นก็จะย่อมได้รับการโต้ตอบในทำนองเดียวกัน มนุษย์ในภาวะธรรมชาติมีลักษณะ 2 ประการ คือ ประการแรก ภาวะแห่งเสรีภาพซึ่งทำให้มนุษย์สามารถกระทำในสิ่งที่ตนปรารถนาภายใต้ขอบเขตจำกัดแห่งกฎธรรมชาติ และประการที่สอง คือ ภาวะแห่งการเท่าเทียมกันของทุกชีวิตที่อาศัยอยู่ ไม่มีใครมีสิทธิอำนาจ หรือขอบเขตของอำนาจมากกว่ากันแต่เท่าเทียมกันในด้านสิทธิ (กวี อิศรธรรม, 2528 : 62) ส่วนสิทธิในทรัพย์สิน(Property) ลัทธิมีทรรศนะว่า ทรัพย์สินเกิดขึ้นมาตั้งแต่เมื่อมนุษย์ยังอยู่ในสภาวะธรรมชาติ ที่เป็นเช่นนี้ได้ก็ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ 1) ความหมายของทรัพย์สิน ลัทธิมีความเห็นแตกต่างจากหลายคนที่เข้าใจ คือ ทรัพย์สินนอกจากจะเป็นวัตถุสิ่งของต่าง ๆ แล้วยังหมายรวมถึงร่างกายของมนุษย์และแรงงานด้วย ดังที่ลัทธิได้มีทรรศนะว่ามนุษย์ทุกคนมีทรัพย์สินอยู่ในตัวของเขาเองไม่มีใครมีสิทธิที่จะใช้นอกจากตัวเขา 2) การเกิดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของได้ประทานให้แก่มนุษย์ทุกคน ซึ่งหมายความว่าสิ่งทั้งหลายที่มีอยู่ในโลกทั้งหมดเป็นของทุกคน หรือทุกคนมีกรรมสิทธิ์ร่วมกันแต่กรรมสิทธิ์ส่วนตัวหรือส่วนบุคคลจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเขาได้ใช้แรงงานเคลื่อนย้ายหรือเก็บเกี่ยวสิ่งนั้น (เสถียร หอมขจรและคณะ, 2528 : 34)

ทรรศนะเรื่องสัญญาประชาคม (Social contract) ลัทธิ มีทรรศนะว่า หมายถึงสิทธิในการจัดทำกฎหมายพร้อมด้วยบทลงโทษถึงชีวิตและโทษที่เบาบางลงไปทั้งหมดสำหรับวางระเบียบควบคุมและสงวนรักษาทรัพย์สินและสิทธิในการใช้พลังของประชาชนเพื่อบริหารให้เป็นไปตามกฎธรรมชาตินั้น ๆ เพื่อป้องกันจักรภพให้พ้นจากการประทุษร้ายจาก ภายนอกและทั้งหมดนี้ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเท่านั้น (เสนห์ จามริก (แปล), 2515 : 307)

สัญญาประชาคมเกิดขึ้นจากความยินยอมของทุกคนเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับการดำรงชีพด้วยความสะดวกปลอดภัยและสันติภาพร่วมกันรวมทั้งความมั่นคงในทรัพย์สิน สิทธิในการปฏิบัติตามสัญญาประชาคมของลัทธิ ในการที่รัฐบาลใช้อำนาจผิดวัตถุประสงค์หรือขัดกับเจตนารมณ์ของประชาชน ประชาชนก็มีสิทธิที่จะถอดถอนรัฐบาลได้ แม้อาจจะทำได้โดยการใช้กำลัง การล้มล้างรัฐบาลมิได้หมายถึงการสิ้นสลายของสังคมการเมือง แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารเท่านั้น (เสถียร หอมขจร และคณะ, 2528 : 43) สิทธิธรรมชาติของลัทธิได้ให้ความสำคัญที่ปัจเจกชน โดยแยกจากรัฐหรือสังคมการเมือง นี่เป็นจุดที่มีผู้เห็นว่า ความคิดสำคัญของสิทธิมนุษยชน (Human Right) สมัยใหม่ก็คือ บุคคลมีสิทธิสามารถเรียกร้องต่อสังคมหรือต่ออำนาจสังคม/รัฐได้ โดยที่สิทธินี้เป็นสิ่งที่สังคมต้องตระหนักและยอมรับว่าทุกคนมีอยู่ในฐานะที่เป็นมนุษย์

จอห์น ล็อกเสนอทฤษฎีทางการเมืองของเขา หัวใจสำคัญของทฤษฎีดังกล่าวคือเรื่อง “สิทธิธรรมชาติ” (Natural rights) ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่อย่างเท่าเทียมกันมาตั้งแต่กำเนิด ล็อก เห็นว่าการจะชี้ให้เห็น ลักษณะของรัฐที่ดีหรือเหมาะสมที่สุดได้จำเป็นต้องลงไปพิจารณาสถานะที่แท้จริงของมนุษย์ เสียก่อน สถานะดังกล่าวจะต้องเป็นสถานะที่อยู่ก่อนการรวมตัวเป็นรัฐซึ่งเป็นสถานะที่มนุษย์ถูก หล่อหลอมจากเงื่อนไขต่างๆทางสังคมแล้ว สถานะนั้นจึงไม่ใช่สถานะที่แท้จริงของมนุษย์ สถานะที่ แท้จริงนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนเป็นมาแต่ดั้งเดิมตามธรรมชาติก่อนที่มนุษย์จะรวมตัวกันเป็น “สังคมการเมือง” (political society) หรือ “ประชาสังคม” (civil society) สถานะดังกล่าวนี้ ล็อก เรียกว่า “สถานะธรรมชาติ” (State of Nature) แล้วสถานะธรรมชาติคืออะไร กล่าวโดยย่อ สถานะธรรมชาติก็คือเงื่อนไขอย่างหนึ่งที่มนุษย์ทุก คนเป็นโดยธรรมชาติ เป็นสถานะที่มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพ โดยสมบูรณ์ที่จะกระทำการใดๆก็ได้ ตามที่เขาเห็นสมควรโดยไม่ขึ้นกับการควบคุมบังคับของผู้อื่นแต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การกระทำดังกล่าวก็ ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของ “กฎธรรมชาติ” (law of nature) ในสถานะ ธรรมชาตินี้ มนุษย์มีสภาพ พื้นฐานสองประการ ซึ่งทุกคนต่างมีเหมือน ๆ กัน และมีอย่างเท่าเทียมกัน อันได้แก่ ประการที่หนึ่ง “เสรีภาพโดยสมบูรณ์” (perfect freedom) ล็อกกล่าวว่า เพื่อที่จะเข้าใจสิทธิ อำนาจทางการเมืองและรับมันมาใช้จากจุดตั้งต้น เราต้องพิจารณาว่า มนุษย์ทุกคนโดยธรรมชาติแล้ว อยู่ในสถานะอะไร นั่นก็คือสถานะของเสรีภาพโดยสมบูรณ์ในการสั่งการการกระทำของตัวเอง จัดการ กับการครอบงำและบุคคลอื่นตามที่เขาคิดว่าเหมาะสมภายใน ขอบเขตของกฎธรรมชาติ โดยปราศจาก การสั่งการหรือขึ้นอยู่กับเจตจำนงของผู้อื่นและประการที่สองคือ “ความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกัน” (equality) ซึ่งล็อกอธิบายว่า สถานะนี้เป็นสถานะของความเสมอภาคอีกด้วย เป็นสถานะที่ซึ่งต่างก็มีอำนาจ และการวินิจฉัยทั้งหมดซึ่งกันและกัน ไม่มีผู้ใดมีสิ่งเหล่านี้อยู่มากกว่าผู้อื่น ไม่มีหลักฐานใดจะยืนยันได้มาก ไปกว่าที่ว่าผู้สร้างของสปีชีส์เดียวกัน ถือกำเนิดปนเปกันไปด้วยข้อได้เปรียบของธรรมชาติเหมือน ๆ กัน และมีสมรรถภาพต่างๆ แบบเดียวกันทั้งหมด ก็สมควรเท่าเทียมกันโดยปราศจากการ ทำให้ตกอยู่ใต้อำนาจ อำนาจ (John Locke, 1970 : 287)

ล็อก เชื่อว่าในสถานะธรรมชาติ มนุษย์ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีเหตุผล เป็นสภาพสังคมที่ดี ผู้คนเคารพในสิทธิธรรมชาติของตนเองและผู้อื่น แต่เพื่อเป็นการรับประกันว่าสิทธิธรรมชาติ ของแต่ละคน จะไม่ถูกล่วงละเมิดจากผู้อื่น มนุษย์แต่ละคนจึงได้สละสิทธิธรรมชาติบางประการแล้วมอบ ให้กับตัวกลาง ซึ่งก็คือ รัฐบาลในการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง และดูแลทุกคนไม่ให้ถูกล่วงละเมิด สิทธิธรรมชาติ เขาอธิบายความคิดนี้ โดยกล่าวถึงจุดกำเนิดของประชาสังคมหรือสังคมการเมือง (political society) ดังนี้ โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์มีเสรีภาพ มีความเสมอภาค และมีอิสรภาพ ไม่มีใครสามารถตกอยู่ใต้อำนาจ หรือ ถูกปกครองจากอำนาจทางการเมืองของผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมของเขา ทางเดียวที่จะเป็น อย่างอื่นได้ก็คือพวกเขาปลดปล่อยเสรีภาพตามธรรมชาติของตนเองออกเพื่อร่วมกับคนอื่นจัดวางตัวเอง

ให้อยู่ภายใต้ข้อผูกมัดของประชาสังคมที่มาจากความเห็นพ้องของคนอื่น ๆ รวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวเข้าสู่ชุมชนเพื่อความสะอาดสบาย ความปลอดภัย และการมีชีวิตอันสันติร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในการผลิตผลิตินสำราญกับทรัพย์สินของ พวกเขาอย่างปลอดภัย และปลอดภัยยิ่งกว่าในการเผชิญกับสิ่งที่มารบกวน (Ibid., : 348) ล็อคที่พุ่งเป้าไปที่เรื่องเทวสิทธิ (divine right) ของโรเบิร์ต ฟิลเมอร์ (Robert Filmer) ในเรื่อง ความชอบธรรมของการใช้เทวสิทธิก็คือพระเจ้ากำหนดให้มีสิทธิอันชอบธรรมตกอยู่ในมือของ อาดัม (Adam) ซึ่งเป็นมนุษย์คนแรกที่พระเจ้าสร้างขึ้นมาบนโลก สิทธินี้ สามารถส่งต่อไปได้จากรุ่นสู่รุ่น เมื่ออาดัมเสียชีวิตสิทธินี้ ก็ถูกส่งไปที่ทายาทซึ่งก็คือบุตรของอาดัม สิทธินี้ ส่งทอดสืบเนื่องไปเรื่อย ๆ จนมาถึงกษัตริย์ กษัตริย์ได้รับเทวสิทธินี้เนื่องจากเขาเป็นทายาทโดยตรงของอาดัม (John Locke, 159)

ล็อคโต้แย้งว่าเทวสิทธิดังกล่าวหากจะมีอยู่จริงก็ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าใครกันแน่ที่ เป็นผู้ได้รับ สิทธินั้น และถ้าไม่สามารถหาผู้รับสิทธิที่แท้จริงได้การอ้างเทวสิทธิก็ไร้ความหมาย แต่พระเจ้าซึ่ง เป็นผู้ มีเหตุผลย่อมไม่กระทำการใดที่ไร้เหตุผล การอ้างเทวสิทธิตามข้ออ้างแบบที่ว่าเป็นการสืบทอดความชอบธรรมมาจากอาดัมจึงเป็นไปได้ไม่ได้ เขาเสนอว่าการอ้างเหตุผลที่ถูกต้องคือ การปฏิเสธเทวสิทธิ แต่ยอมรับสิ่งอื่นแทน สิ่งนั้นคือสิทธิตามธรรมชาติซึ่งทุกคนมีมาแต่เดิมและมีอยู่อย่างเท่าเทียมกัน ในฐานะที่พระเจ้าสร้างมนุษย์ขึ้นมาโดยมีอวัยวะต่าง ๆ (faculties) ของร่างกายเหมือนกัน มีความสามารถในการใช้เหตุผล (capacity to reason) เหมือน ๆ กัน มนุษย์จึงเท่า เทียมกัน ดังนั้นการอ้างเทวสิทธิจึงไม่ใช่การอ้างเหตุผลเรื่องสิทธิที่ถูกต้องชอบธรรม แต่การอ้างเหตุผลที่ถูกต้องอิงกับสิทธิธรรมชาติต่างหาก (Ibid. : 236)

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น การจะเข้าใจในเรื่องสิทธิธรรมชาติ ของมนุษย์ได้นั้น ล็อค เห็นว่าจำเป็นต้องเข้าไปพิจารณาตั้งแต่ในสถานภาพเริ่มแรกก่อนที่มนุษย์จะเข้ามาสู่สังคมการเมือง หรือประชาสังคม สภาพดังกล่าวนั้นก็คือสภาวะตามธรรมชาติ ในสภาวะนี้สิ่งสำคัญที่ควบคุม กำกับพฤติกรรมของมนุษย์ก็คือ “กฎธรรมชาติ” (natural laws) ที่ล็อคระบุไว้ว่ามีสองประการคือ 1) สิทธิในชีวิตของตนเองและการไม่ทำลายชีวิตของผู้อื่น 2) สิทธิที่จะปกป้อง ครอบครอง ครอบครอง โทษผู้ที่พยายามเข้ามาทำลายชีวิต (Ibid. : 296) นอกจากนี้ ล็อคยังได้อธิบายให้เห็นถึงสิทธิในทรัพย์สินว่ามนุษย์มีความสามารถอ้างสิทธิในการถือครองทรัพย์สินใด ๆ ได้ตามที่เขาได้อาศัยแรงงานของตนลงทุนลงแรงแลกรับ สิ่งเหล่านั้น หรือสร้างมันขึ้นมา (Ibid. : 303)

งานวิจัยนี้ ผู้ศึกษาวิจัยนั้นยังต้องการทราบวิวัฒนาการของสิทธิว่ามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมวลมนุษยชาติ ทั้งที่อยู่โลกตะวันออกและโลกตะวันตกว่ามีอิทธิพลมากน้อยขนาดไหน และเมื่อพูดถึงการใช้สิทธิแล้ว โลกตะวันตกและโลกตะวันออก มีทรรศนะต่างกันอย่างไร ตลอดทั้งการกล่าวถึงสิทธินั้น ในทรรศนะของจอห์น ล็อคได้กล่าวถึงสิทธิครอบคลุมไปในระดับใดบ้าง และในฐานะของผู้ที่จะใช้สิทธิเองควรมีจิตสำนึกและมโนธรรมในการใช้สิทธิต่อบุคคลอื่นมากน้อยเพียงใด ซึ่งในส่วนของท่านตะวันตกนั้นได้

ศึกษาแนวความคิดของ จอห์น ล็อคเป็นหลัก ตลอดทั้งแนวความคิดของนักปรัชญาที่สนับสนุนและมีข้อโต้แย้งกับล็อคบ้างเป็นบางส่วนที่กล่าวถึงเรื่องสิทธิ ตลอดถึงการที่จะใช้สิทธิของตนเองต่อบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคมโลกปัจจุบัน เพื่อจะก่อให้เกิดสันติสุขและสันติภาพแก่มวลมนุษยชาติที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีปรัชญาการเมือง
2. เพื่อศึกษาปรัชญาการเมืองในทรรศนะของ จอห์น ล็อค
3. เพื่อวิเคราะห์ปรัชญาการเมืองในทรรศนะของ จอห์น ล็อค

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นกาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิและเอกสารทุติยภูมิ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนะของการเมืองการปกครอง ของนักปรัชญาและการเมืองการปกครองของ จอห์น ล็อค ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ เอกสารการเมืองที่เขียนโดยจอห์น ล็อค และงานแปลงานเขียนของ จอห์น ล็อค ที่แปลเป็นไทย

2) ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองของ จอห์น ล็อค

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล แล้วจัดหมวดหมู่ข้อมูล แล้วทำการตีความหมาย แปรความหมายแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิธี

ผลการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีปรัชญาการเมือง พบว่า ปรัชญาการเมืองเป็นความรู้ที่มีคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ความถูกต้องเหมาะสม ความดีงามของระเบียบทางการเมือง ตลอดจนเป็นความพยายามคิดค้นหาแนวความคิดมาชี้้นำกำหนดความดีขึ้น หรือเลวลงของการกระทำ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การเปลี่ยนแปลงกับความต่อเนื่องหรือความมีเสถียรภาพของสังคมการเมือง

ทั้งยังเป็นการศึกษาวิจัยการครุ่นคิด คำนึง การเสวนาการแสวงหาในแนวทางเช่น วิธีที่จะพัฒนา
ยกระดับทางศีลธรรมให้สูงขึ้น โน้มนำไปสู่การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมมากขึ้น โดยเป็น
กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง เพื่อศึกษาหาความรู้ระบบการเมืองการปกครองแบบไหน
ที่ดีที่สุดและเหมาะสมกับสังคมหรือประเทศนั้น ๆ เพื่อนำระบบการปกครองที่สังคมหรือประเทศนั้นยอมรับ
ว่าเป็นระบบการปกครองที่ดีที่สุดที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
และมีคุณค่ากับการดำรงอยู่ของสังคมที่มั่นคง มีความสุขเกิดความปรองดองของคนในชาติอย่างยั่งยืน
มีการแบ่งประเภทของปรัชญาการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เช่น

1) ปรัชญาการเมืองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (จิตนิยม) เป็นการปกครองอีกรูปแบบหนึ่งที่เน้น
ไปทางด้านอิทธิพลของการมีแนวความคิดในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตกและ
มีรัฐธรรมนูญกำหนดอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ของสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ ๆ ซึ่งได้แก่
รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล เป็นต้น

2) ปรัชญาการเมืองแบบประชาธิปไตย (วัตถุนิยม) เป็นการปกครองแบบที่ยึดถืออำนาจอธิปไตย
เป็นของปวงชน ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยนั้นจำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมาย
หลักหรือเป็นกติกาที่กำหนดแนวทางสำหรับการที่รัฐจะใช้อำนาจปกครองประชาชน และมีหลักการ
จัดระเบียบการปกครองแต่รัฐธรรมนูญก็ไม่ใช่เครื่องหมายแสดงความเป็นประชาธิปไตย เพราะประเทศที่
ปกครองด้วยระบอบเผด็จการก็มีรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน ประเทศที่มีประชาธิปไตยก็จำเป็นต้อง
มีการเลือกตั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถเสนอตัวเข้ารับใช้ส่วนรวมโดยการสมัครรับเลือกตั้ง และ
เปิดโอกาสให้พลเมืองใช้สิทธิในการที่จะเลือกบุคคลที่ตนต้องการให้เป็นผู้ปกครอง หรือเป็นผู้ใช้สิทธิ
เป็นปากเสียงแทนตนในสภา ในระบอบประชาธิปไตยนั้นการมีสิทธิเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวยังไม่เป็น
การเพียงพอ ต้องมีหลักประกันในการใช้สิทธิในการใช้สิทธินั้นด้วยว่า สามารถใช้ได้อย่างเสรีเต็มที่และ
มีโอกาสเลือกสรรตัวบุคคลที่ต้องการจริง ๆ เพื่อมารับใช้ประเทศต่อไป

3) ปรัชญาการเมืองแบบสัญญาประชาคม (ประสบการณ์นิยม) เป็นการปกครองแบบมีข้อตกลง
เกิดขึ้นภายในรัฐที่ด้วยสิทธิและความรับผิดชอบของรัฐและพลเมือง หรือในความหมายทั่วไปหมายถึง
ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบระหว่างกลุ่มและสมาชิก โดยปกติถือกันว่าสมาชิกทุกคนในสังคม
ย่อมยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในลักษณะของสัญญาประชาคมโดยปริยายเมื่อตนเองอยู่ในสังคมนั้น ๆ
แต่อำนาจรัฐตามแนวคิดของนักปรัชญากลุ่มสัญญาประชาคมเสนอขึ้นมาใหม่ อ้างที่มาของอำนาจรัฐ
ว่าเกิดจากการยินยอมพร้อมใจกันของมนุษย์ในสังคมมาตกลงจัดระเบียบการอยู่ร่วมกันด้วยการมอบอำนาจ
ให้ผู้นำทำหน้าที่แทนตนในนามของส่วนรวม นักปรัชญาให้เหตุผลแตกต่างกันในการอธิบายถึงความจำเป็น
ที่มนุษย์ยินยอมมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมและยอมมอบอำนาจให้ผู้อื่นปกครอง

โดยนักทฤษฎีแต่ละคนมีคำอธิบายอ้างอิงถึงพื้นฐานธรรมชาติของมนุษย์ในแง่มุมที่แตกต่างกัน แต่ที่มีทัศนะเหมือนกัน คือ ธรรมชาติของมนุษย์เป็นเหตุแห่งการทำข้อตกลงยินยอมในการจัดตั้งและมอบอำนาจให้ผู้นำ ที่เรียกว่า การเมืองแบบสัญญาประชาคมนั่นเอง

4) ปรัชญาการเมืองแบบสังคมนิยม (ธรรมชาตินิยม) เป็นการปกครองแบบที่รวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของประเทศ คือ คณะรัฐบาลและประมุขของประเทศ เป็นระบอบการปกครองที่ไม่มีกษัตริย์เป็นประมุข จึงมีลักษณะเป็นสาธารณรัฐเสมอ ทฤษฎีสินส่วนใหญ่รัฐบาลจะเป็นผู้รวบรวมไว้ และแจกจ่ายให้ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความไม่เท่าเทียมระบบการปกครองแบบสังคมนิยมไม่จำเป็นที่จะอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบเผด็จการหรือระบอบใดระบอบหนึ่งแต่สามารถอยู่ได้ทุกระบบเพราะเป็นเพียงระบบเศรษฐกิจเท่านั้นไม่ใช่ระบอบการปกครองแบ่งประเภทของการเมืองการปกครองแบบสังคมนิยมไว้ ดังนี้ (1) การปกครองแบบสังคมนิยมแบบบังคับ เป็นการที่รัฐควบคุมกิจการของเอกชนในประเทศทั้งหมดโดยจะใช้ในประเทศกลุ่มคอมมิวนิสต์ ได้แก่ จีน เกาหลีเหนือ เวียดนาม ลาว คิวบา (2) การปกครองแบบสังคมนิยมเสรี เป็นการที่รัฐให้อิสระในการบริหารของเอกชน แต่จะผูกขาดกิจการรัฐวิสาหกิจภายในประเทศโดยจะใช้ในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียและบางประเทศในยุโรป เป็นต้น

ปรัชญาการเมือง หมายถึง ความรู้ที่มีคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ความถูกต้องเหมาะสม ความดีงามของระเบียบทางการเมือง ตลอดจนเป็นความพยายามคิดค้นหาแนวความคิดมาซึ่งนำกำหนดความดีขึ้น หรือเลวลงของการกระทำ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การเปลี่ยนแปลงกับความต่อเนื่องหรือความมีเสถียรภาพของสังคมการเมือง ทั้งยังเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ การครุ่นคิด คำนิ่ง การเสวนาการแสวงหาในแนวทางเช่น วิธีที่จะพัฒนาระดับทางศีลธรรมให้สูงขึ้น โน้มนำไปสู่การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมมากขึ้น โดยเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง เพื่อศึกษาหาความรู้ระบบการเมืองการปกครองแบบไหนที่ดีที่สุดและเหมาะสมกับสังคมหรือประเทศนั้น ๆ เพื่อนำระบบการปกครองที่สังคมหรือประเทศนั้นยอมรับว่าเป็นระบบการปกครองที่ดีที่สุดที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีคุณค่ากับการดำรงอยู่ของสังคมที่มั่นคง มีความสุขเกิดความปรองดองของคนในชาติอย่างยั่งยืน มีการแบ่งประเภทของปรัชญาการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เช่น

1) ปรัชญาการเมืองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (จิตนิยม) เป็นการปกครองอีกรูปแบบหนึ่งที่เน้นไปทางด้านอิทธิพลของการมีแนวความคิดในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตกและมีรัฐธรรมนูญกำหนดอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ของสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ ๆ ซึ่งได้แก่ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล เป็นต้น

2) ประชากรเมืองแบบประชาธิปไตย (วัตถุนิยม) เป็นการปกครองแบบที่ยึดถืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยนั้นจำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักหรือเป็นกติกาที่กำหนดแนวทางสำหรับการที่รัฐจะใช้อำนาจปกครองประชาชน และมีหลักการจัดระเบียบการปกครองแต่รัฐธรรมนูญก็ไม่ใช่เครื่องหมายแสดงความเป็นประชาธิปไตย เพราะประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการก็มีรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน ประเทศที่มีประชาธิปไตยก็จำเป็นจะต้องมีการเลือกตั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถเสนอตัวเข้ารับใช้ส่วนรวมโดยการสมัครรับเลือกตั้ง และเปิดโอกาสให้พลเมืองใช้สิทธิในการที่จะเลือกบุคคลที่ตนต้องการให้เป็นผู้ปกครอง หรือเป็นผู้ใช้สิทธิเป็นปากเสียงแทนตนในสภา ในระบอบประชาธิปไตยนั้นการมีสิทธิเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวยังไม่เป็นการเพียงพอ ต้องมีหลักประกันในการใช้สิทธิในการใช้สิทธินั้นด้วยว่า สามารถใช้ได้อย่างเสรีเต็มที่และมีโอกาสเลือกสรรตัวบุคคลที่ต้องการจริง ๆ เพื่อมารับใช้ประเทศต่อไป

3) ประชากรเมืองแบบสัญญาประชาคม (ประสพการณ์นิยม) เป็นการปกครองแบบมีข้อตกลงเกิดขึ้นภายในรัฐที่ว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบของรัฐและพลเมือง หรือในความหมายทั่วไปหมายถึง ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบระหว่างกลุ่มและสมาชิก โดยปกติถือกันว่าสมาชิกทุกคนในสังคมย่อมยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในลักษณะของสัญญาประชาคมโดยปริยายเมื่อตนเองอยู่ในสังคมนั้น ๆ แต่อำนาจรัฐตามแนวคิดของนักปรัชญากลุ่มสัญญาประชาคมเสนอขึ้นมาใหม่ อ้างที่มาของอำนาจรัฐว่าเกิดจากการยินยอมพร้อมใจกันของมนุษย์ในสังคมมาตกลงจัดระเบียบการอยู่ร่วมกันด้วยการมอบอำนาจให้ผู้นำทำหน้าที่แทนตนในนามของส่วนรวม นักปรัชญาให้เหตุผลแตกต่างกันในการอธิบายถึงความจำเป็นที่มนุษย์ยินยอมมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมและยอมมอบอำนาจให้ผู้อื่นปกครอง โดยนักทฤษฎีแต่ละคนมีคำอธิบายอ้างถึงพื้นฐานธรรมชาติของมนุษย์ในแง่มุมที่แตกต่างกัน แต่ที่มีทัศนะเหมือนกันคือธรรมชาติของมนุษย์เป็นเหตุแห่งการทำข้อตกลงยินยอมในการจัดตั้งและมอบอำนาจให้ผู้นำ ที่เรียกว่าการเมืองแบบสัญญาประชาคมนั่นเอง

4) ประชากรเมืองแบบสังคมนิยม (ธรรมชาตินิยม) เป็นการปกครองแบบที่รวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของประเทศ คือคณะรัฐบาลและประมุขของประเทศ เป็นระบอบการปกครองที่ไม่มีกษัตริย์เป็นประมุข จึงมีลักษณะเป็นสาธารณรัฐเสมอ ทรัพย์สินส่วนใหญ่รัฐบาลจะเป็นผู้รวบรวมไว้ และแจกจ่ายให้ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความไม่เท่าเทียมระบบการปกครองแบบสังคมนิยมไม่จำเป็นที่จะอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบเผด็จการหรือระบอบใดระบอบหนึ่งแต่สามารถอยู่ได้ทุกระบอบเพราะเป็นเพียงระบบเศรษฐกิจเท่านั้นไม่ใช่ระบอบการปกครอง แบ่งประเภทของการเมืองการปกครองแบบสังคมนิยมไว้ดังนี้ (1) การปกครองแบบสังคมนิยมแบบบังคับ เป็นการที่รัฐควบคุมกิจการของเอกชนในประเทศทั้งหมดโดยจะใช้ในประเทศกลุ่มคอมมิวนิสต์

ได้แก่ จีน เกาหลีเหนือ เวียดนาม ลาว คิวบา (2) การปกครองแบบสังคมนิยมเสรี เป็นการที่รัฐให้อิสระในการบริหารของเอกชน แต่จะผูกขาดกิจการรัฐวิสาหกิจภายในประเทศโดยจะใช้ในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียและบางประเทศในยุโรป เป็นต้น

2. ปรัชญาการเมืองในทรรศนะของจอห์น ล็อค มองว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนนั้นใช้เป็นเหตุผลในการสนับสนุนการปกครองแบบเสรีนิยมประชาธิปไตยได้อย่างดี ดังนั้นการศึกษาแนวความคิดเรื่องอิสรภาพและเสรีภาพของมนุษย์นั้น ล็อคได้เริ่มจากการกล่าวถึงอิสรภาพและเสรีภาพในสภาวะที่มนุษย์ดำรงอยู่ในสภาวะธรรมชาติก่อนจะอธิบายถึงเสรีภาพในสังคมการเมืองโดยล็อคได้อธิบายถึงเสรีภาพในสภาวะธรรมชาติเพื่อเป็นรากฐานในการนำเสนอเสรีภาพในสังคมการเมือง ในการนำเสนอผลการศึกษาดังนั้นแนวคิดเรื่องเสรีภาพของมนุษย์นั้นผู้ศึกษาจะเริ่มต้นจากการศึกษาถึงแนวคิดเรื่องอิสรภาพและเสรีภาพในสภาวะธรรมชาติของล็อค การที่เสรีภาพเป็นสิ่งที่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติหมายความว่าเสรีภาพถูกจำกัดอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ การจำกัดเสรีภาพภายใต้กฎธรรมชาตินี้เป็นไปเพื่อให้มนุษย์แต่ละคนไม่ละเมิดสิทธิตามธรรมชาติที่เป็นสมบัติที่มนุษย์แต่ละคนมีนั่นเอง แนวความคิดเรื่องสิทธิในทรรศนะของจอห์น ล็อค ได้ปฏิเสธแนวโน้มในทางทำลายสิทธิธรรมชาติของประชาชนและมีแนวความคิดที่ว่า คนเรามีชีวิตอยู่อาศัยร่วมกันโดยสอดคล้องกับเหตุผล ถ้าไม่มีใครเป็นผู้ยิ่งใหญ่สูงสุดร่วมกันเพื่อจะมีอำนาจหน้าที่ตัดสินวินิจฉัยให้แก่กันแล้วนั้น ก็ย่อมต้องตกอยู่ในสภาวะธรรมชาติ แต่ผู้มีอำนาจสูงสุดหรือรัฐบาลนั้นจะต้องตั้งขึ้นได้โดยประชาชนที่สมาชิกสังคมทุกคนมีอำนาจหน้าที่เท่าเทียมกันในการปกครองประเทศ ทุกคนมีสายใยยึดเหนี่ยวร่วมกันคือศีลธรรมและความมีเหตุผลร่วมกัน ความมั่นคงปลอดภัยร่วมกันในสิทธิโดยธรรมชาตีย่อมติดตามมา ไม่ว่าในชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน ตลอดจนสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ประชาชน จะต้องมีความอดทนอดกลั้นร่วมกัน ทรรศนะเกี่ยวกับสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ในมุมมองของล็อคมีข้อสรุปดังนี้ คือ

- 1) การมอบสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ ให้แก่สังคมการเมืองเป็น การมอบให้อย่างมีเงื่อนไข
- 2) มนุษย์มีธรรมชาติที่ดีมาแต่กำเนิด คือ พร้อมที่จะประพฤติดี
- 3) ชีวิตตามธรรมชาติของมนุษย์มีจุดอ่อน คือ ไม่มีผู้ตัดสินเมื่อเกิดการขัดแย้งขึ้นระหว่างมนุษย์ด้วยกัน
- 4) เหตุที่ไม่มีผู้ตัดสิน เพราะว่ามีสิทธิเท่าเทียมกันตามธรรมชาติเท่ากัน ทุกคน ไม่มีใครมีอำนาจเหนือกว่า สภาพธรรมชาติจึงยังไม่เป็นสังคมทางการเมือง ดังนั้น สภาพทางการเมืองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการใช้อำนาจบังคับ ให้สมาชิกในชุมชน ปฏิบัติตามความต้องการของชุมชนได้ เมื่อนั้นรัฐก็จะบังเกิดขึ้น

5) สิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ละคนที่มอบให้ส่วนรวมนั้นจะเรียกคืนเมื่อไรก็ได้ ถ้ามนุษย์ไม่พอใจต่อการปกครองของรัฐบาลนั้น

จากแนวความคิดทฤษฎีการเมืองของล๊อค เขามีทรรศนะเกี่ยวกับการให้ความหมายอำนาจทางการเมืองว่าเป็นสิทธิในการจัดทำกฎหมายพร้อมด้วยบทลงโทษถึงชีวิตและโทษที่เบาบางลงไปทั้งหมดสำหรับวางระเบียบควบคุมและสงวนรักษาทรัพย์สินและสิทธิในการใช้พลังของประชาชนเพื่อบริหารให้เป็นไปตามกฎธรรมชาตินั้นๆ เพื่อป้องกันจักรภพให้พ้นจากการประทุษร้ายจากภายนอกและทั้งหมดนี้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเท่านั้น สัญญาประชาคม (Social contract) คือ การเมืองที่รับผิดชอบใช้อำนาจบังคับให้คนประพฤติชอบและมีศีลธรรมอันดีซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในสภาวะธรรมชาติแต่ขาดผู้ที่คอยบังคับให้เป็นไปตามนั้น

3. วิเคราะห์ปรัชญาการเมืองในทรรศนะของจอห์น ล็อค จากการศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาการเมืองจอห์น ล็อค สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สิทธิในตัวเอง : มนุษย์มีสิทธิตามธรรมชาติที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชีวิตร่างกายให้อยู่รอด ซึ่งรวมไปถึงสิทธิในอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้สงวนและเก็บไว้เพื่อการดำรงชีวิตของมนุษยชาติร่วมกัน มนุษย์ย่อมมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของในสิ่งเหล่านี้โดยชอบธรรม สิ่งเหล่านี้มีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์

2. สิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) : คือ สิทธิที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแห่งเสรีภาพอันสมบูรณ์ หมายถึง ทุกคนมีอิสระเสรีอย่างเต็มเปี่ยมในอันที่จะกระทำสิ่งใดๆในการใช้ทรัพย์สินและร่างกายภายใต้กฎธรรมชาติ โดยไม่ขึ้นอยู่กับเจตจำนงของผู้อื่น

3. สภาวะแห่งความเสมอภาค (equality) : สภาวะแห่งความเท่าเทียมกันของทุกชีวิตที่อาศัยอยู่ในสภาวะธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในสิทธิเสรีภาพที่สมบูรณ์ ปัจจุบันชนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขโดยไม่ถูกจำกัดต่อสิทธิทั้งหลายทั้งปวง มีความเสมอภาค เท่าเทียมกับผู้อื่นซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งของโลก

4. สิทธิในทรัพย์สิน : มนุษย์ทุกผู้ทุกนามมีทรัพย์สิน (property) ในตัวของตนเอง เป็นสิ่งที่ไม่มีการเป็นเจ้าของร่วม นอกจากตัวเขาเอง แรงงานจากร่างกายของเขาและผลงานจากน้ำมือของเขาเป็นของเขาอย่างถูกต้องมนุษย์อยู่ร่วมกันจำเป็นต้องมีพันธสัญญาต่อกัน

5. สิทธิทางการเมืองการปกครอง : มนุษย์มีสิทธิอำนาจในการเมืองการปกครองและอำนาจในการตรวจสอบตัดสินใจในระบบการเมืองได้อย่างอิสระ หลักการดังกล่าวคือหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและปัจจุบันถือได้ว่าแนวคิดนี้เป็นส่วนสำคัญที่วิวัฒนาการสู่แนวคิดว่าด้วยปรัชญาสากล สิทธิมนุษยชนให้เกิดความสมบูรณ์ในโลกเสรียิ่งขึ้น

แนวคิดเรื่องเสรีภาพในทัศนะของจอห์น ล็อก ซึ่งเป็นนักปรัชญาคนแรกของตะวันตกที่กล่าวถึงความเสมอภาคของปัจเจกชน ในขณะที่สังคมที่เขาอยู่นั้นเป็นสังคมที่มอบอำนาจความเป็นใหญ่ในการบริหารประเทศและครอบครองทรัพย์สินของประเทศให้แก่พระราชาและบรรดาพวกขุนนางศักดินา โดยคนเหล่านี้มีสิทธิโดยชอบธรรมตามกฎหมายที่พวกตนบัญญัติขึ้นมา ซึ่งไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงสิทธิของประชาชนที่จะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายในการป้องกันชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินที่ตนมีอยู่ ล็อก จึงกล่าวถึงสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ทุกคนมีอยู่ตามกำเนิด และการมีอยู่ของรัฐนั้นก็เกิดจากการที่ทุกคนในสังคมได้ยินยอมให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจัดทำกฎหมายและใช้กฎหมายเพื่อปกป้องสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน ไม่ใช่เพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มนุษย์ทุกคนจึงมีเสรีภาพในการกระทำของตน ไม่ว่าจะเป็นการพูดและการกระทำในทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนปรารถนา โดยไม่ได้รับการขัดขวางจากบุคคลอื่น เว้นแต่การกระทำของเขานั้นได้ล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพในการมีชีวิตอยู่ของคนอื่น รัฐจึงจะมีอำนาจลงโทษตั้งแต่ขั้นสูงสุดถึงเบาโดยความยุติธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปรัชญาการเมืองของจอห์น ล็อก ได้พบเห็นประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็น จึงนำประเด็นที่น่าสนใจเหล่านั้นมาเพื่อการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปรัชญาการเมืองเป็นปรัชญาประยุกต์ที่ศึกษาถึงชีวิตทางสังคมหรือชีวิตทางการเมืองของมนุษย์ ปัญหาที่ปรัชญาการเมืองศึกษาจึงเป็นเรื่องของสังคม และรัฐ ในแง่ของธรรมชาติ บ่อเกิด และคุณค่าของรัฐและสังคม ปรัชญาการเมืองต้องการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรที่เหมาะสมสำหรับมนุษย์ในการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสังคม ที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรม วิธีที่จะนำไปสู่ความยุติธรรมของสังคม และการออกกฎหมายเป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับ (ชัชยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2561 : 37) ที่ได้กล่าวว่า การเมืองในฐานะที่เป็นเรื่องของการปกครองที่มีความเกี่ยวข้องกับสถาบันต่างๆ ในสังคมทั้งหมด เช่น การปกครองของพ่อแม่ในครอบครัว ครูผู้ปกครองที่คอยดูแลนักเรียนในโรงเรียน ผู้จัดการหรือนายจ้างออกกระเปียบควบคุมพนักงานในที่ทำงาน เป็นต้นโดยมีเป้าหมายที่จะนำไปสู่ความยุติธรรมในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

2. สิทธิตามกฎหมายที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศจะได้รับ เช่น สิทธิในการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม และเปิดเผยโดยศาลซึ่งเป็นอิสระและไร้อคติ สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าตนบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย สิทธิในที่พักพิง สิทธิในการถือสัญชาติ สิทธิที่จะสมรส และสร้างครอบครัว สิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สิน สิทธิในการชุมนุม และการสมาคมโดยชอบเป็นต้น สอดคล้องกับ (โชติสา ขาวสนิท, 2543) ที่กล่าวถึงสิทธิสรุปได้ว่า มนุษย์ทุกคนจึงมีเสรีภาพในการกระทำของตน ไม่ว่าจะเป็นการพูดและการกระทำในทุกสิ่ง

ทุกอย่างที่ตนปรารถนา โดยไม่ได้รับการขัดขวางจากบุคคลอื่น เว้นแต่การกระทำของเขานั้นได้ล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพในการมีชีวิตอยู่ของคนอื่น รัฐจึงจะมีอำนาจลงโทษตั้งแต่ขั้นสูงสุดถึงเบาโดยความยุติธรรม

นอกจากนี้สิทธิในฐานะสมบัติที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่อย่างเท่าเทียมกันที่นำไปสู่เสรีภาพที่เน้นการตัดสินใจด้วยตัวเองโดยใช้เหตุผลเป็นเครื่องชี้นำอิสรภาพเน้นที่สภาวะที่มนุษย์สามารถกระทำตามความคิดที่มีเหตุผล

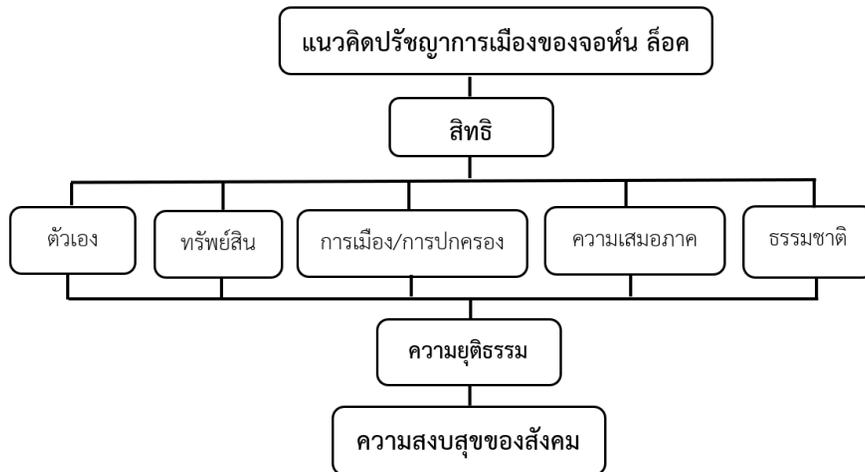
3. วิเคราะห์ปรัชญาการเมืองในทรรศนะของจอห์น ล็อก จอห์น ล็อกได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งรัฐบาลอันชอบธรรมว่า ต้องมาจากพันธสัญญาของสมาชิกของสังคมการเมืองที่เป็นเป็นฉันทามติของทุกคน และมีความยินยอมร่วมกันของสมาชิกในสังคมการเมือง และการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐบาลก็ต้องอาศัยมติของสมาชิกในสังคมการเมืองซึ่งได้มาตามเสียงข้างมากเป็นตัวชี้วัด จุดนี้เองทำให้อาจเกิดความเป็นไปได้ว่า การตัดสินใจด้วยเสียงข้างมากนั้นอาจมีโอกาสเกิดการละเมิดสิทธิธรรมชาติของเสียงข้างน้อยได้ ซึ่งสอดคล้องกับ (พระมหามงกุฎ ปุริสุตโตโม, 2559 : 31) ที่กล่าวว่าแนวคิดเรื่องเสรีภาพเป็นการแสดงให้เห็นถึงสิทธิ และเสรีภาพที่มนุษย์ควรได้รับจากรัฐ และการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวจากรัฐที่ตนสังกัด อีกทั้งได้บ่งบอกถึงจุดมุ่งหมายของการตั้งรัฐ และขอบเขตในการใช้อำนาจของรัฐในการพิทักษ์สิทธิปัจเจกบุคคลของผู้ที่อาศัยอยู่ในรัฐ และการทำความเข้าใจสภาพดั้งเดิมที่มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ก่อนที่จะมีอำนาจรัฐหรือก่อนที่รัฐจะเกิดขึ้น และต้องเข้าใจถึงสภาวะตามธรรมชาติของมนุษย์ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาแนวคิดปรัชญาการเมืองในทรรศนะของจอห์น ล็อก ในสังคมไทย
2. ศึกษาจริยศาสตร์ของปรัชญาการเมืองในทรรศนะของจอห์น ล็อก
3. ศึกษาสัญญาประชาคมของจอห์น ล็อกกับสังคมตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท

องค์ความรู้ใหม่

จากการทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปรัชญาการเมืองของจอห์น ล็อก สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับว่า สิทธิของบุคคลในสังคมในเรื่องต่าง ๆ ประกอบด้วย สิทธิในตัวเอง สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิทางการเมืองการปกครอง สิทธิในสภาวะแห่งความเสมอภาค และสิทธิตามธรรมชาติ จะทำให้เกิดความยุติธรรมและความยุติธรรมจะนำไปสู่ความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ดังแผนภูมิภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

กวี อิศริวรรณ. (2528). ความคิดทางการเมือง. กรุงเทพฯ: สยามบรรณการ.

ชยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2561). ความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์ : มนุษย์กับการเมือง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โชติสา ขาวสนิท. (2543). การศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพในเหตุการณ์ตุลาคม 2516 และพฤษภาคม 2535 โดยเปรียบเทียบกับแนวคิดทางการเมืองของจอห์น ล็อค. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปานทิพย์ ศุภนคร. (2545). ปรัชญาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปานทิพย์ แซ่ไคว้. (2542). การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเชิงปรัชญา เรื่อง อัมมิกราชาและราชาปราชญ์. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตโตโม. (2559). วิเคราะห์แนวคิดเรื่องเสรีภาพของจอห์น ล็อค. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

เสถียร หอมขจร และคณะ. (2528). ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เสนห์ จามริก (แปล). (2515). ความคิดทางการเมืองจากเพลโตถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

John Locke. (1970). Two Treatises of Government. P. Laslett (ed.),. Cambridge: Cambridge
University.